

PIEKSÄMÄKI

Elämäsi asemapaikka

KULTTUURI- HYVINVOINTISUUNNITELMA

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Kulttuuripalvelut

Taustaa

Kulttuurihyvinvointi on monitahoinen uusi ilmiö sekä käsite, joka on vakiintunut 2010-luvulla kattokäsiteeksi puhuttaessa taiteen ja kulttuurin hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista sekä laajemmin ihmisen kulttuurisista oikeuksista.

Käsitteen sisältö on muovautunut ilmiön kehittyessä.

Ytimessä on koettu hyvinvointi ja hyvä elämä kulttuurin ja taiteen parissa sekä välityksellä.

Kyse on taideharrastamisesta eri muodoissa: kokijana, tekijänä ja osallistujana.

Suosituks^{et} ja perustelut

LAIT

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 2019

Se vahvistaa kulttuurin roolia kunnan toiminnassa ja perustelee kulttuurin merkitystä ja asemaa kunnan peruspalveluna. Lain 3 §:ssä kunnan tehtävistä todetaan muun muassa seuraavaa:

- 1) Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, sekä
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa.

Sosiaalihuoltolain 1 §:ssä todetaan lain tehtäviksi

- 1) edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta.

Terveydenhuoltolain 2 §, Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista.

Laki yleisistä kirjastoista astui voimaan 1.1.2017.

Lain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin.

Suosituks^{et} ministeriöiltä Taiku - Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia toimintaohjelmissa vuodesta 2010 lähtien. Työn jatkuminen eri hallitusohjelmissa kertoo sen tärkeydestä.

Hyvinvointikertomus – Pieksämäki- Laaja hyvinvointisuunnitelma (2022 -2025) ja kertomus. Lisäämme yhdessä tekemistä ja alueellista yhteistyötä vahvistaaksemme asukkaiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Kulttuurihyvinvoinnin portaat kulttuurisen toimijuuden vahvistamisessa

Toteuttajat ja mahdollistajat

Fyysisen toimintaympäristön suunnittelijat, henkilökunta,
asukas, omaiset, taiteen ja kulttuurin ammattilaiset,
vapaaehtoiset,
lähiyhteisöt

Lähde: <http://www.hyvinvointivoimala.fi/esittely/>, Itä-Suomen Hyvinvointivoimala/Eeva Mäkinen,
mukailtu A-M Rosenlöf ja Eeva Mäkinen

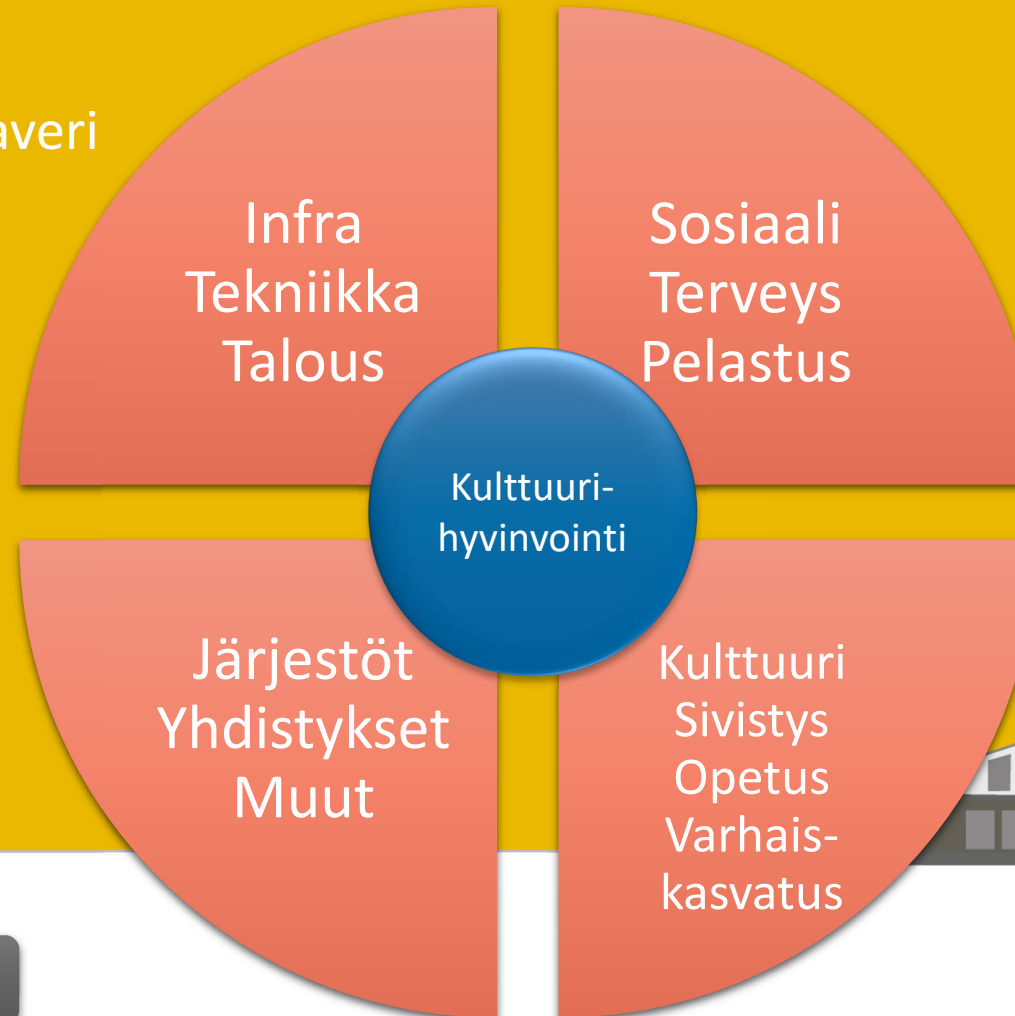

Mistä kulttuurihyvinvointi koostuu

- Kulttuurihyvinvointi on kaveri kaikille hallinnonaloille ja toimijoille – kunta + hyvinvointialue + asiantuntijaorganisaatio

Asukkaat

Yhteistyö,
verkostot

Etelä-Savon maakunta – kulttuurihyvinvoinnin strategiset kärjet

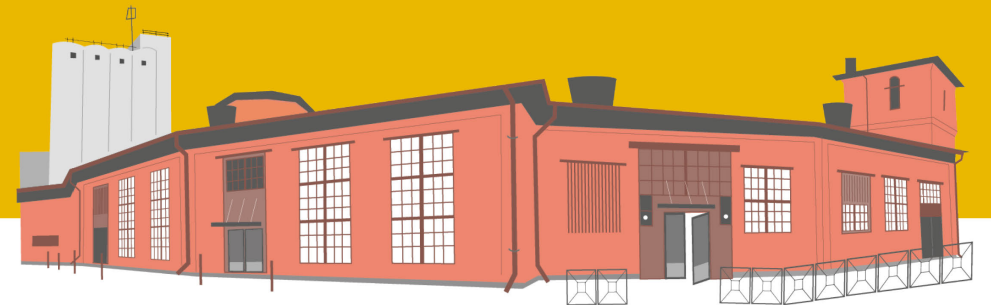
Tuemme hyvää
arkea
parantamalla
palveluiden ja
elinympäristön
laatua.

Edistämme
yhdenvertaista
osallisuutta ja
toimijuutta.

Vahvistamme
ihmisten
osaamista ja
vastaamme
työelämän
kehittämisen-
tarpeisiin.

Osallistuva,
luova ja
hyvinvoiva
eteläsavolainen

Vahvistamme taiteen
ja kulttuurin roolia
osana
suunnitelmallista
maakunnan
hyvinvoinnin,
elinvoimaisuuden ja
identiteetin
kehittämistä.

Pieksämäen kulttuurihyvinvoinnin kärjet

- Kulttuurihyvinvointi- suunnitelman tavoitteena on tarjota pieksämäkeläisille mahdollisuuksia osallistuvaan, luovaan ja hyvinvoivaan elämään.

Osallisuutta lisätään
jalkauttamalla
palveluita eri
puolelle
Pieksämäkeä.

Kulttuuripalveluita
kehitetään
jatkuvasti lisäämällä
kuntalaisten
osallisuutta
suunnittelussa ja
toteutuksessa.

Lisäämme kulttuurin
ja taiteen roolia joka
päiväisessä arjessa
hyvinvoinnin
lähteenä.

Vahvistamme
kaikkien
kulttuurista
oivaltamista.

Päätöksenteossa
panostetaan
kuntalaisten
hyvinvointiin.

Kulttuurihyvinvointi on Pieksämäellä

Pieksämäellä kulttuurihyvinvointi on terveyttä ja hyvinvointia matalalla kynnyksellä edistävää palvelua, joka tukee toimintakykyä, ehkäisee yksinäisyyttä, parantaa työhyvinvointia ja tukee mielenterveyttä laajan toimijajoukon yhteistyöllä tukien osallisuutta, toimijuutta ja yhteisöllisyyttä.

Tiivistetyt tavoitteet

- ✓ Jokainen pieksämäkeläinen pääsee taiteen, kulttuurin ja kulttuuripalveluiden äärelle.
- ✓ Kulttuurin ja taiteen vaikutukset kuntalaisten hyvinvointiin tunnustetaan laajasti.
- ✓ Eri toimijat (ammattilaiset, järjestöt, yhdistykset, yritykset ja säätiöt) tunnistavat kulttuurihyvinvoinnin mahdollisuudet, merkityksen ja vaikutukset ja hyödyntävät niitä toiminnassaan.

Pieksämäen toimijat kulttuurihyvinvointia toteuttamassa

- Kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Seutuopisto
- Liikuntapalvelut
- Nuorisotoimi
- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Tekninen toimi
- Toinen aste ja Amk
- Vammaispalvelut + Eloisa
- Vanhuspalvelut + Eloisa
- Sosiaalipalvelut + Eloisa
- Seurakunnat
- Yritykset, yhdistykset ja järjestöt
- Kuntalaiset
- Vapaaehtoiset ja muut aiheesta innostuneet toimijat

Kulttuurihyvinvointitoimintaa mahdollistavia käytännön keinoja Pieksämäellä

Pieksämäellä kulttuurihyvinvointi nähdään laajana kokonaisuutena, jota toteuttaa useat eri tahot matalalla kynnyksellä, kuntalaisia osallistaen.

- Monipuolinen kulttuuritarjonta Poleenissa
- Kulttuuriluotsit
- Lasten ja nuorten kulttuurilähete
- Kulttuurikasvatussuunnitelma ja taidekasvatuskortit
- Kulttuurin yhdysopettajat kouluissa ja varhaiskasvatuksessa
- Kulttuurivastaavat sote-yksiköissä
- Osa kulttuuritapahtumista ja Seutuopiston kursseista ja nuorisotoimen tapahtumista maksuttomia
- Kolmannen sektorin toteuttamat kulttuuritapahtumat
- Taidetta luonnossa ja Taidekadulla 24/7 katseltavissa sekä Poleeni LIVEssä
- Vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa
- Jalkautuvia palveluita kehitetään edelleen: Kotiin ja sote-yksiköihin vietyjä kirjastopalveluita, opiston kursseja myös kylillä

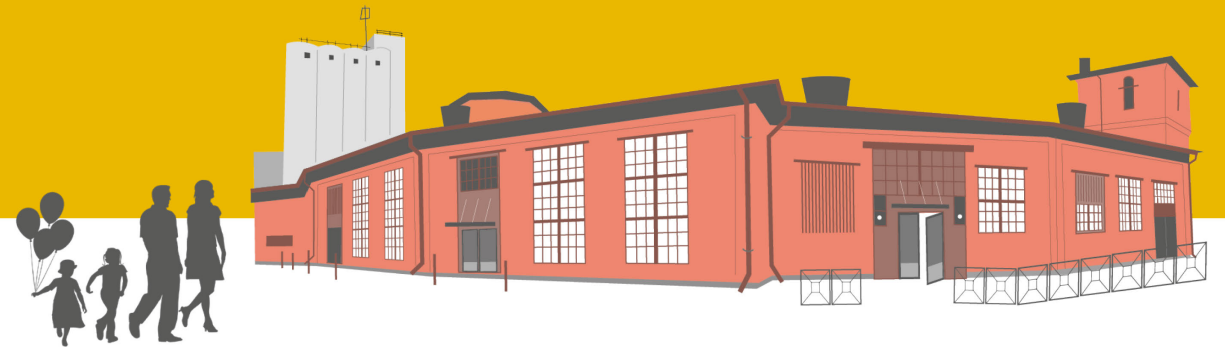
Mittarit

- Tea-viisari
- Kävijämäärät
- Tapahtumamäärät
- Yhteistyökumppaneiden määrä
- Yhteistyössä toteutetut tapahtumat
- Kyselyt ja kartoitukset
- Sähköinen hyvinvointikertomus

Raportointi

- Toimintakertomus
- Tilinpäätös
- Erilliset raportit

PIEKSÄMÄKI

Elämäsi asemapaikka